MUSAHABE

Otomatik namuskârlık

(Fransızca bir mecmuadan genişleterek bazan eksiltip bazan ekleyerek çeviriyorum.)

Mecmua soruyor: Namusunuzdan emin misiniz? Bu mühim sorgu karşısında doğrular, iğriler hep karmakarışık hemen hemen bütün beşeriyetin bir ağızdan tasdik yaygarası koparacaklarına hükmedebiliriz. Belki de en büyük patırdıyı bu hasisadan nasibleri en az olanlar yapacaklardır.

Muharrir bu yaygaralara pabuc bırakmıyor. «Hergünkü muamelelerimizde itiyadla irtikâb ettiğimiz öyleleri vardır ki bunları, birer suç olduklarını akla getirmeden, hele namusa taallûklarından hiç şüphelenmeden işleriz.» diyor.

İnsanın en mühim hâkimi vicdanıdır, derler. Bilmem bu iç mahkemesi huzurunda alacağımız beraet veya mahkûmiyet kararına göre ahlâkını tasfiyeye tâbi tutanlarımız var mıdır? Vicdan sözü (abstrait) bir kelimedir. Bu mücerredin direktifine adım uydurmaktan ziyade biz onu bir yalancı şahid yerinde kullanmaya alışmışızdır. İçimizden bağıran sesi boğarız. Dışımızdan gelen ithamlardan korkarız.

***

Şimdiki yaşayış -buna asrî namını verelim, harb dolayısile çok şeyleri zarurî sayalım, ne dersek diyelim- bir kaparoz hayatı oldu. Zamane morali içi dışına çevrilen yeni moda kürkler gibi tersine döndü. Kiminle bir işe girişseniz en önce tırtıklanmaya müsaid tarafınız yoklanıyor. Hele esnafla müşteri biribirile çekişen iki hasım vaziyetine düştüler. Aldatmak, aldanmamak meşgalesi.. Esnafta insaf, müşteride tahammül kalmadı. Alıcı kafese konulduğunu anlayor. Satıcı zamanın ihtikâr fırsatından doya doya semirmeye çalışıyor. Belediye şehrin iktısad havasında dönen türlü çeşid ihtikâr fırıldaklarından hangisini durduracak?

Helâl haram sözleri lûgatlerde unutuldu. Düşününüz bir kere bu iki mubarek kelimeye yeni matbuat sütunlarında hiç tesadüf ettiğiniz var mı? İkisi de tamamile eski türkçeye maledildi. Filî varlığı kalmıyan sözün halk dili revacından çekileceği tabiidir. Doğruluk bu da ne kelime? Yeni kamuslar da eski manasını kaybetti. Gazetelerde hergün okuduğumuz dolandırıcılık vak'alarının kahramanları hakkında kullanılan tabir şudur: «Açıkgözün biri..».. Yazının altında yalnız «aşkolsun tosunum» teşçii eksik!..

***

Doğruluk kıtlaşınca yalan bollaşır. En muzır dubaralar, hileler, irtikâblar şahsî menfaatlerin doğurduğu icablarla ya-... Hayatımızı idame ettirtecek ser-... tedarikine kazanc diyoruz. Bu ... lüzumu temin için önümüze ...kıyor. Doğruluk, iğrilik... Ba-...isi karışık. Bu son çeşid cemi-... fazladır. Hepsinde de gaye bir-...amak mübremiyeti.. Doğruluk ... saffetine, ruhî asalete, ahlâkî ve asabiyete muhtac bir çetin-... Cemiyet zararına şahsî menfa-...en ari, hasbî, halis, tertemiz moral ...bı eski hikâyelerde, destanlarda ...ı. Böylelerini şimdiki romanlarda da ...lamazsınız. Aslı kalmıyan şeyin tasvi...ı olur mu? Bunlar artık demode tiplerdir. Şimdiki makbul tipler eski ahlâk kahramanlarının moralce büsbütün makûsu vasıfta olanlardır. Romancılar böylelerini yaratıyorlar, halk ruhu bozuk, soysuz mevzulara düşkünlük gösteriyor. Muhitin ahlâkı akamete dönen havası, toprağı artık iyi örnekler yetiştirmiyor. Temelinden külâhına kadar bir minare doğruluğundaki adamın iğriler arasında vay olur haline. Nihayet o da muhite intıbak eder.

Doğru, iğri, karışık bu üç kaliteden kemiyetçe tutarımız nedir? Hangilerinden yüklü, hangilerinden boşuz? Hiç bir tevile kapılmadan bu hakikati alenen yahud yalnız nefsimize karşı itiraf edebilir miyiz?

Mecmua muharriri okuyucularını cevaba teşçi için diyor ki:

«Sıkılmayınız. Söyleyiniz. İnsan insana, huy huya benzer. Kendinizi tarif etmekle hemen hemen beşeriyetin tamamını anlatmış olacaksınız. Kabahatte yapayalnız değilsiniz ki! Vicdan mefhumu sizce kuru lâftan ibaret değilse, onunla arasıra istişareye alışkın iseniz sorunuz, derinden gelecek cevabı bekleyiniz. Başkalarını aldatmakta beis görmüyorsanız binnefis kendinizi iğfalin daha tehlikeli olduğunu biliniz. Bu içten murakabe ile iyiliğe müstaid ruhların salâha ermeleri kabildir. Buna otomatik namuskârlık yahud auto suggestion diyiniz. Namuskârlık hasisasının sizdeki varlığı nispetini bir dereceye kadar tayin mümkündür. Aşağıki sorgulara lûtfen cevab veriniz.

1 — Malik olmamdığınız hasletlerle öğünmek itiyadında mısınız? Meselâ başkalarından dinlediğiniz merdane, asilâne bir hareketi nefsinize vaki olmuş gibi benimsiyerek anlattığınız var mıdır?

2 — Bazan ehemmiyetsiz sandığınız bir hareketiniz, ruhî ve içtimaî bozukluğunuzun bir aynası hükmünü alır. Meselâ bir gişe önünde kuyruk yaparken çağanozvari bir sokuluşla onu bunu ite kaka sıranızın üst tarafına çıkar mısınız?

3 — Ariyeten aldığınız bir gazete, bir kurşun kalemi, veya kibrit nev'inden ufaktefek şeyleri sahibine unutturarak cebe atar mısınız?

4 — Gümrüklerden mal kaçakçılığı yapar mısınız?

5 — Yanlışlıkla size gelen bir paketi alıkor musunuz?

6 — Bulunmuş parayı sahibini araştırmadan yalayıp yutar mısınız?

7 — Aslını hakikatini bildiğiniz dürüst işler, afif kimseler aleyhinde garazkârlıkla uydurulmuş kasdî yalanları işittiğiniz zaman hemen tekzibe atılmıyarak susar mısınız?

8 — Oyunlarda, kumarda hile ve mızıkçılık yapar mısınız?

9 — Dalgınlıkla almış olduğunuz bir kalp parayı siz de aynen başkasına sürer misiniz?

10 — Samimî görüştüğünüz arkadaşınızın karısına göz koyarak muvaffakiyete uğraşır mısınız?

11 — Yüzyüze canciğer görüştüklerinizin arkalarından dil biler misiniz?

12 — Fırsat düşünce daha iyilerile, şapka, atkı, kaloş, şemsiye, baston değiştirir misiniz?

13 — Meslekçe sizden çok üstünlüğüne hased ettiğiniz adamı arkasından durmaz çekiştirir misiniz?

14 — İmzasız mektublarla peçelenerek dirliklerini bozduğunuz ailelerin karşıdan ıstırablarını seyretmekle mahzuz olur musunuz?

15 — Ödeyemiyeceğinizi bilerek ödünc para alır mısınız?

16 — Vatanî vazifelerde ihmalci misiniz?

17 — Ariyet aldığınız bir kitabı okuduktan sonra iade etmemek huyunda mısınız?

Ve keza ve keza...

Bu neviden hareketler uluorta hırsızlık ve ahlâksızlıklardan sayılmazlar. Bunlar gündelik medenî hayatımızla cemiyet arasında geçen daimî muamelelerdir ki çeşidleri yazmakla tükenmez. Bu küçük suçları işliyenler: Yutturdum, yahud enayiyi atlattık öğünmesile işin içinden çıkarlar.

***

Kantara, teraziye hile yapmak, güleryüz tatlı dil teminlerile bozuk mal satmak, meslekî türlü kurnazlıklarla canlar yakmakta kaşerlenmiş esnafı bir tarafa bırakalım; beşerî kütle efradını bu bakımdan bir bir haddeden geçirirsek doğrularla iğrilerin sayıca nispetsizlikleri karşısında dehşete düşmekten kurtulamayız. Azamî titizlik ve bütün ahlâkî şumulile arayacağımız dosdoğru adam belki yalnız lâfzan mevcuddur.

***

İnsanlar biribirinin iç egoist sırlarını bu bakımdan röntgen ışığile okuyabilselerdi tabana kuvvet cemiyetten uzaklaşırlardı. Zavallı insan hemcinsinden ürkerek ıssız bir selâmet semti aramaya koş ama ruhuna yapışık amansız bir düşmanın var. Onun elinden nasıl kurtulacaksın? O da gene sensin. Kendi kendinden nereye kaçacaksın insanoğlu?

Yazan: **Hüseyin Rahmi GÜRPINAR**

Askerî Tıbbiyede

Yeni sene mezunları dün merasimle and içtiler

Yeni mezunlar and içerken

Askerî Tıbbiyemizin 941 senesi mezunlarının, dün, sabah saat 10 da Beyazıddaki okul binasında, Örfî İdare kumandanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal, İstanbul kumandanı Korgeneral İshak Avni, Gülhane hastanesi başhekimi Tuğgeneral Süreyya Hidayet, Tuğgeneral Dr. Hüseyin Hüsnü, Üniversite Rektörü Cemil Bilsel, Gümüşsuyu hastanesi başhekimi Albay Arif Tolgay ve diğer birçok güzide davetlilerin huzurunda and içme merasimi yapılmıştır.

Tıbbiyeli genclerin hep bir ağızdan söyledikleri İstiklâl marşını müteakıb, okul dahiliye müdürü Albay Dr. Edib Opan, genclere hitaben bir nutuk söylemiş ve demiştir ki:

«— Üniversite Tıb fakültesi mezunları olan siz muvazzaf ve yedek genc subaylar, Türk ordusuna lâyık bir unsur olarak yetiştirildiniz. Şimdi bu orduda vazife almış olan sizler, bu yeni vazifede de her müşkülü yenerek ve her fedakârlığı göze alarak, vatan ve millet uğrunda bütün mevcudiyetinizle çalışacağınıza ve icabında canınızı bile feda edeceğinize and içmek için burada toplanıyorsunuz.»

Dr. Edib sözüne devamla, Askerî Tıbbiyenin millet ve memleket işlerinde en büyük hassasiyeti gösteren gencleri yaratmakla şöhret kazanmış bir müessese olduğunu, buradan çıkan arkadaşların sıhhat işlerinde olduğu kadar memleket işlerinde de muvaffak olduklarını, yalnız uzvî değil, birçok içtimaî hastalıklarımızı da tedavi ettiklerini söylemiş ve Başvekilimizin Umumî Harbde ve İstiklâl Savaşında bir askerî hekim sıfatile hizmet ettiğini hatırlatarak demiştir ki:

«— Siz, hazar ve sefer dinlemiyerek, her zaman saldırmağa ve müsaid zemin bulur bulmaz habasetini yapmağa müheyya düşmanların (mikrobların) karşısındasınız. Bu düşmanların yaraları topların, tüfeklerin açtıkları yaralardan çok ağırdır. Eskiden bu düşman karşısında eli kolu bağlı kalınırken, şimdi bunların önüne geçilmiş ve savletlerinden korunmak çareleri bulunmuştur.»

Hatib, müteakıben, Ebedî Şefimiz Atatürkün takib ve tesbit ettiği, Millî Şefimiz İsmet İnönünün ebedileştirmek için ileri doğru hız verdiği ideal etrafında tek vücud gibi şuurla, sür'atle koşmayı genclere tavsiye ederek muvaffakiyetler temennisile sözlerini bitirmiştir.

Bundan sonra gencler, grup grup gelerek, hep bir ağızdan and içmişlerdir.

Bu günden itibaren kahraman Türk ordusunun sıhhî teşkilâtında vazife alan genc hekimlerimizi hararetle tebrik ederiz.

Cezalandırılan esnaf

Dünkü kontrol esnasında Eminönü kazasında 16 esnaf sıhhî muayene yaptırmadıklarından cezalandırılmışlardır.

Üsküdar kazasında da 3 esnaf tecziye edilmiş, şüpheli görülen 6 gıda maddesi tahlilhaneye gönderilmiş, 60 kilo noksan tartılı ekmek musadere edilmiştir.

Yedi şoför de seyrüsefer talimatnamesine aykırı hareket ettiklerinden tecziye edilmişlerdir.

MÜTEFERRİK

Sinema makinistlerinin imtihanı

100 sinema makinisti Belediyece imtihana tâbi tutulmuştur. Bunlardan bir kısmına ehliyetname verilmiş, muvaffak olamıyanlara da çalışmaları için müddet verilmiştir. İkinci defaki imtihanda muvaffak olamazlarsa makinistlikten çıkarılacaklardır. Şehrimizdeki sinema makinistlerinin sayısı 200 kadardır.

Dolmabahçe stadının inşaatı

Dolmabahçe stadyomunun inşasını deruhde eden müteahhid, stadyomun yalnız duvar temellerini inşa etmiş, mütebaki inşaatı durdurmuştur. Belediye, keyfiyeti müteahhidden sormuş, müteahhid, inşaat malzemesinin yükseldiğinden ihale bedelinin artırılması için Beden Terbiyesi Direktörlüğüne müracaat ettiğini ve bu yüzden arada ihtilâf zuhur ettiğini söylemiştir. Belediye Hukuk İşleri müdürlüğü yaptığı hukukî tetkikat neticesinde ihale bedelinin artırılmasını muvafık görmektedir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Eyübde pasif korunma tecrübesi

Fabrika ameleleri alarm bittikten sonra sığınaktan çıkıyorlar, mefruz bir yaralı tedaviye götürülüyor

Eyüb kaymakamı Said Âli Yücel

Dün öğleden sonra Eyüb kazasında bir pasif korunma tecrübesi yapılmıştır. 47 fabrika ve imalâthanenin faaliyet halinde bulunduğu bir muhitte yapılan bu tecrübeden de iyi neticeler alınmıştır. Eyüb kaymakamı Said Âli Yücel, Vilâyet Seferberlik müdürü Ekrem Gönen, İtfaiye müdür muavini Lûtfi Cerav deneme sahasında tetkiklerde bulunmuşlardır.

Evvelâ saat 14,45 te Kemerburgaz jandarma santralı bir düşman tayyare filosunun Karadeniz istikametinde göründüğünü mıntaka jandarma kumandanlığına telefonla haber vermiştir. Jandarma kumandanlığı da keyfiyeti Eyüp pasif korunma âmiri sıfatile Emniyet başkomiserliğine bildirmiş ve akabinde alârm işareti verilmiştir. Eyüb mıntakasında bulunan bütün fabrikalar kendi düdüklerile alarma iştirak etmişlerdir.

Alârm verildikten biraz sonra, mefruz düşman tayyareleri, tuğla harmanları istikametinde ilerleyerek bu civara paraşütçüler indirmişlerdir. Bunun üzerine Alibey köyünden gönderilen bir paraşüt mücadele mangası, derhal harekete geçerek, bu mefruz paraşütçüleri kısmen imha ve kısmen de esir etmişlerdir. Bu esnada, merkezden ayrıca otobüslerle hücum sahasına yardımcı kuvvetler yetiştirilmiş, tayyarelerin attıkları bombalarla İslâmbey köyündeki mekteb binasında yangınlar çıkmış, Eyübde Akarçeşmede çöküntüler hasıl olmuş, Büyükcami önüne gaz bombaları atılmıştır. Bir bomba da elektrik tesisatını sakatladığından, teknik onarma ekipleri faaliyete geçerek tahribatı derhal tamir etmişlerdir. İtfaiye de yangınlara karşı faaliyete geçerek, çıkan bütün yangınları en kısa bir zamanda söndürmüştür.

Fabrikalarda da aynı saatte alârm işareti verilmiş, amele sığınaklara girmiş, fabrikaların muhtelif mahallerine düşen bombaların çıkardığı mefruz yangınlar söndürülmüştür.

Tehlike devam ettiği müddetçe, sokaklarda, tatbikata nezaret eden memurlardan başka kimse bulunmamıştır. Alârma saat 17 da nihayet verilmiştir.

Korunma tecrübelerine ayın 20 sinde Bakırköy, 21 inde Adalar, 30 unda Kartal kazalarında devam edilecektir.

Beyanname müddeti dün akşam bitti

Tasnif muamelesi bittikten sonra gideceklerin sevkine başlanacak

Hükûmet vesaitile Anadoluya gitmek istiyenlerin kaymakamlıklara verecekleri beyanname müddeti dün akşam nihayet bulmuştur.

Kaymakamlıklar dün akşam geç vakte kadar bunların tasnifine çalışmışlardır. Bu tasnif, gidecek olanların ineceği istasyon veya iskeleye göre yapılmaktadır. Bugün vilâyette toplanacak olan kaymakamlar, tasnif neticeleri üzerinde görüşecekler ve sevk işinin ne suretle yapılacağı hakkında direktif alacaklardır.

Verilen benayyamelerden bazıları matluba uygun değildir. Zira bu beyannamelerde gitmek istiyenler, yalnız gidecekleri şehir ve kasabanın ismini yazmışlardır. Halbuki hükûmet, bunların yalnız gidecekleri iskele veya istasyonlara kadar sevkini deruhde etmektedir. Bu yerlerden sonra ve nakil masrafına aid hiç bir külfet hükûmet tarafından tekeffül edilmemektedir.

Vilâyet mülhakatındaki köylerde oturanlar bu sevk keyfiyetine dahil değildirler. Şimdiki halde köylerde oturanlar vaziyetlerini muhafaza edecekleri gibi gidecekleri mahalde yeri, yurdu veya tanıdığı olmıyanlar ve oralarda iaşelerini temin edemiyecek olanlar da sevkten haric tutulmaktadırlar. Gideceklerin iskele veya istasyonları tespit edildikten sonra bunların sevkleri işile bir komisyon meşgul olacaktır.

Belediye ve Muhasebei Hususiye mütekaidleri

Malmüdürlüklerinden maaş alan mütekaid, eytam ve eramilin bu aylıklarını gittikleri yerlerin Ziraat Ban kanlarından alacaklarını yazmıştık. Belediye ve Muhasebei Hususiyeden maaş alan mütekaid, eytam ve eramil de Vilâyete müracaatle gittikleri takdirde maaşlarını nereden ve ne suretle alacaklarını sormuşlardır. Bunlar hakkında yapılacak muamele Dahiliye Vekâletinden sorulmuştur.

Piyasanın kontrolu

Hükûmet, piyasayı kat'î bir kontrola tâbi tutmaktadır. Bu maksadla Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde ihracat fiatlarının fon, kıymet ve lisans esas olmak üzere muhtelif maddelerin satış, ithalât, ihracat, stok ve maliyet fiatlarını surmuştur.

Mıntaka Ticaret Müdürlüğünce Vekâletin sorgusu, bu işle salâhiyetli bir şekilde alâkadar olan ihracatı kontrol dairesine havale edilmiştir. İhracatı kontrol dairesi her on beş günde bir hükûmetin istediği 18 maddenin fiatları etrafında esaslı bir rapor tanzim ederek göndermeğe başlamıştır.

Mevzuubahs 18 maddeyi tiftik, arpa, buğday, yapağı, deri, bakla, fasulya, nohud, fındık, yumurta, çavdar, kepek, mısır zeytin, zeytinyağı, kitre, sabun, ve barsak teşkil etmektedir.

İKTISAD

Almanya ile yeni bir ticaret anlaşması yapılıyor

Almanya ile aramızda yeni bir ticaret anlaşması için müzakerelere başlanmıştır. İki milyon liralık tütün ihracâtına inhisar edecek olan bu anlaşmaya aid müzakerelerin kısa bir zamanda neticeleneceği zannedilmektedir.

Dünkü ihracat

Dün muhtelif memleketlere 800 bin liralık ihracat yapılmıştır. Almanyaya deri, İsveçe barsak, afyon ve tütün, Macaristana 110 bin liralık pamuk, İsviçreye 400 bin liralık tütün, Amerikaya da av derisi gönderilmiştir.

Mutavassıt un tüccarlarından bazıları hakkında zabıt tutuldu

Mutavassıt vaziyetinde olan un tüccarlarına yüzde üç nispetinde bir kâr bırakılmıştı. Son zamanlarda bu tüccarların daha fazla kâr ettikleri iddia edilmiş ve bu mevzu üzerinde yapılan tetkiklerde Toprak Ofisin Pendikten verdiği buğdayın 26 kuruşa kadar satıldığı anlaşılmıştır. Bu vaziyet karsısında mutavassıt tüccarların fazla bir kâr temin ettikleri tespit edilmiş olduğundan bunların bazıları hakkında zabıt varakaları tanzim edilerek alâkadar makama verilmiştir.

MAARİFTE

Lise ve orta mekteblerde

Bu akşamdan itibaren lise ve orta okullar tedrisata son verecekler, yarın muallimler toplantı yaparak sınıf geçme notlarını mekteb idarelerine vererek talebe vaziyeti etrafında konuşacaklardır.

Şehir Meclisinde hararetli bir celse

Halic şirketinin malzemesine haciz konması münakaşaları mucib oldu

Şehir Meclisi dün Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarın başkanlığında toplanmıştır. Meclis içtimaının on beş gün uzatılmasına dair Makamın tezkeresi okunduktan sonra Belediyenin iki yüz bin liraya yakın alacağından dolayı Haliç şirketinin vapur ve diğer malzemesine koyduğu haczin ref'i hakkında Kavanin Encümeninin mazbatası okunmuş ve mezkûr encümenin bu hususta bulduğu formül hukukçu aza arasında uzun bir münakaşaya yol açmıştır.

Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdar izahat vererek:

«— Gayemiz Halic vapurlarının işletilmesi işidir. İdare her sene yardıma ihtiyac gösteriyor. Bizim gayemiz Akay idaresini de alıp birlikte işletmekti. Fakat bugünkü vaziyette buna imkân yoktur. İdareye yardıma da bütçemiz müsaid değildir. Bugün alacağımızdan vazgeçerek Münakalât Vekâletine verelim, yarın müsaid zamanda hükûmet bize diğerlerile birlikte iade eder. Bizim atölyelerimiz yok. Vapurların tamire ihtiyacı oluyor. Münakalât Vekâleti bunu pekâlâ yapabilir. Fakat Vekâlet de pek haklı olarak senede bu işe 50 - 60 bin lira sarfedebiliriz. Fakat üste borcları kabul edemeyiz, diyor» dedi.

Müzakere bir hayli devam ettikten sonra mazbata tekrar encümene havale olundu ve kısa bir fasıla ile yapılan ikinci celsede icraî hacizlerin fekki ve Belediyenin alacağının iflâs masasından tahsili şeklinde bir kararla mazbata kabul edilmiştir.

Nakliyat ambarlarında gıda maddelerinin diğer eşyadan ayrılması işi de uzun müzakereleri mucib olmuştur. Nihayet Sıhhiye müdürü Osman Said ayağa kalkarak iki celseyi işgal eden bu mesele hakkında açıkça konuşacağını ve geçen celseden sonra kendisinin bu ambarları gezdiğini, kuru üzüm, badem gibi pişmeden yenen maddeler üzerine deri gibi şarbon mikrobu geçecek eşya konulmuş olduğu gibi bunların arasında kedilere ziyafet çekilmiş bir fare ölüsüne tesadüf ettiğini söyledi ve madde teklif edildiği şekilde kabul olundu.

HEM NALINA HEM MIHINA

Nereye ?

Dünkü Cumhuriyet'te Londradan bildirilen şöyle bir haber vardı:

«Müstakil Fransız ajansına gelen haberlere göre, işgal altındaki Fransada bulunan Alman kıt'alarının bir çoğunun yerine İtalyan kıt'aları konulmaktadır. Angers'e mühim miktarda İtalyan kıtaatı gelmiştir ve Parisi işgal için de 40,000 İtalyan askeri gönderilmesi mutasavverdir. Bununla beraber sahil muhafazasının hiç bir yerde İtalyanlara emanet edilmiyeceği ilâve edilmektedir.»

Bu haber, ya doğrudur; yahud da yanıltmaca maksadile işaa edilmiştir. Yanıltmacadan kasıd, İngiliz adalarına taarruz edilmiyeceği kanaatini uyandırıp bir baskın yapmak olabilir. Fakat şarkta sıkışmış olmalarına rağmen, İngilizler, garbı zayıflatacağa benzemiyorlar. Şimdi İngiliz adalarında 80 tümen bulunduğu tahmin ediliyor. Bunlardan, hiç olmazsa, 10 tümeni Balkanlara veya Mısıra göndermek kabilse de yol hayli tehlikeli ve uzundur. Bununla beraber icabında pekâlâ İngiltereden şarka asker sevki kabildir. Fakat, şimdilik İngiliz genelkurmayı, Akdenize İngiltereden asker göndermeğe lüzum görmüyor gibi görünmektedir. Bu itibarla haber kasden uydurulmuş olsa dahi, İngilizleri, adalarındaki askerin miktarını azaltmağa sevkedemiyecektir. Haber, başka bir maksadla dahi uydurulmuş olabilir ki o da, İngilizleri kıt'anın garb sahillerine asker çıkarmağa teşvik etmektir. Fakat, İngiliz başkumandanlığının tam ve kat'î bir hava hakimiyetile Almanyayı iyice hırpalamadan yani 1942 yazından evvel, böyle bir maceraya atılmıyacağı muhakkaktır. O halde, haberin doğruluğunu kabul etmek daha makul olur.

Bu takdirde, Fransadan alınan Alman kuvvetlerinin nereye gönderilebileceğini araştırmak icab eder. Şu istikametler hatıra geliyor: 1 — Balkanlar, 2 — Libya, 3 — Sovyet hududları, 4 — İşgal edilmiyen Fransız hududları, 5 — İspanyadan geçerek Cebelüttarık.

Acaba hangisi? Kat'iyetle tayin etmek güçse de, en büyük ihtimal, Balkanlar darülharekâtı ve Libya cephesi olsa gerektir. Çünkü, buralarda harb bütün şiddetile devam etmektedir ve Almanya, Akdenizde netice almağa savaşmaktadır.

Almanya, Balkanlarda, Yugoslavya ile de harbetmek mecburiyetinde kalacağını düşünmemişti; o, bilâkis Belgradın muvafakatile Yugoslav topraklarından asker geçirerek Yunanistana taarruz edeceğini hesablıyordu. Yugoslav milletinin birdenbire mutavaatı terkederek mücadeleye karar vermesi üzerine Almanya da, Balkanlara yığdığı 36 tümenin 25 veya 28 i ile baskın şeklinde taarruza geçti ve Yugoslavyanın hazırlanmamış olmasından istifade etti. Şimdi, ilk darbeyi indirmiş olmasına rağmen, daha ziyade kuvvete ihtiyac görmekte ve İtalyan ordusuna itimadı olmadığı için, teslim olmuş Fransadaki kuvvetlerini İtalyanlarla değiştirerek Balkanlara getirmektedir. Eğer, bu kuvvetler hakikaten Balkanlara getiriliyorsa, Almanların buralardaki harekâtı genişletmek maksadını takib ettikleri de tahmin olunabilir.

Libya cephesine gelince, buradaki İngiliz kuvvetlerinin azlığı, ve 25 martta, El'ageliyede başlayan ileri hareketin 14 nisanda Sellumun zaptı gibi çok seri bir netice vermesi, Almanları Mısıra taarruza ve hiç olmazsa, pek kolayca, adeta bedavadan elde ettikleri Libyayı muhafazaya teşvik etmiş olabilir. Onun için de, gene İtalyanlara güvenmediklerinden buradaki motörlü ve zırhlı birliklerini Fransadaki askerlerile takviye karar vermiş olabilirler.

İngiltere için, imparatorluğun şarktaki kaynaklarında mevcud bütün kuvvetlerini Balkanlara sevketmek ve bilhassa Süveyşin muhafazası için Mersa Matruh hattının gerisine toplamak zamanı gelmiştir. Hatta biraz geç kalmış olmakla beraber, İngiltereden motörlü ve zırhlı birkaç tümenin de, bütün güçlükleri yenerek Akdeniz cephelerine nakli lâzımdır. Harbin sıklet merkezi garbdan şarka dönmüştür. İngiliz adalarının muhafazasına kâfi gelebilecek kuvvetten fazlasının orada tutulması zararlı bir ihtiyatkârlık olur. Harbde, ihtiyattan ziyade cür'etin muvaffak olduğunu görüyoruz.

Küçük hikâye

Palavracı bir arkadaş!

Yeni yolcu salonundan Köprüye doğru ilerleyordum. Onunla karşılaştım. Beni gördüğüne fevkalâde sevinmiş görünüyordu:

— Oo... Benim iyi dostum, nasılsın? Nerelerdesin? Yahu, şu hayat, ne tuhaf şey!.. Dün; yediğimiz, içtiğimiz ayrı gitmezdi. Şimdi, hepimiz; çil yavrusu gibi darmadağınık olduk. Fakat, imkân yok... Aklım almıyor... Belki, herkes için ayrılık mukadder olabilir; ama, bizim gibi iki dost, iki eski candan mekteb arkadaşı için, bu; böyle olmamalı. Eyy... Şimdi nerelerdesin? Tabiî, artık mektebi bitirmişsindir?

Ticaretle iştigal ettiğimi söyledim. Büyük bir hayret göstererek:

— Aman, ne diyorsun? dedi, bunca tahsil, tetebbüden sonra ticaret ha! Yazık vallahi... Ben, kendi kendimi, niçin tahsil hayatımın sonunu getiremedim, diye çok zaman muahaze edip dururum. Maamafih, insan hayat adamı olmalı. Çalışması, kazanması da nasıl olursa olsun. Ben, şimdi, küçükken aşağı yukarı tahayyülile yaşadığım bütün emellerime kavuştum. Bir küçük villâm var. Küçük ve şirin bir köy olan ... de. Sen, böyle yerlerden hoşlanırsın. Tabiatin ortasında, korular arasında yaşamak. Orada hayvanlarla, toprakla uğraşmak çok zevkli bir hayattır. Köylüler de çok iyi insanlardır. Yeter ki onlara biraz kendini sevdir. İnsana daima hürmet ederler. Bak yahu, sana, henüz, ne işle meşgul olduğumu söylemedim. Azizim, tarla alım satımile uğraşıyorum. Hem az yorucu, hem de çok kârlı bir iş.

Baktım, sözlerinin arkası gelecek gibi değildi. Adeta soluk almadan anlatıyordu. Vapura yetişeceğimi söyledim.

— Ne, dedi, gitmek mi?.. Nasıl! Bunca yıllık bir arkadaşını, senelerce sonra görürsün, konuşursun da, onu şöyle birkaç gün evinde misafir etmeden salıverirsin, ha! Yoo... İşte bu olmaz. Hiç değilse, bana bir gece misafir olman, çocuklarımı görmen lâzım. Bırak canım, boşuna ısrar etme. Seni, muhakkak bu gün bize götüreceğim. Bir saat sonra bizim köye motör var. Beraber gideriz.

Buna, kat'iyyen imkân olmadığını anlattım. Bunun üzerine:

— Öyleyse, dedi, bir gün tayin et. Böyle daha iyi olur. Senin için, o gün malların en yağlısından, en semizinden bir koyun keser, bir ziyafet hazırlatırım. Biz, eski ve candan iki mekteb arkadaşıyız, değil mi yahu?!

Kendisinden, ancak bir hafta sonra geleceğimi vadederek ayrılabildim. Eski günler, bu arkadaş hakkında, bende hiç de iyi hatıralar saklamıyordu. Bol keseden atan bir insandı. Ama, zaman insanları değiştiriyordu. Belki, o da hayatın bu kaidesine uymuş, hareketleri sözleri kadar doğru bir adam olmuştu.

Söz verdiğim gün, arkadaşın köyüne gittim. İskelede, birkaç köylü çocuğundan başka kimse yoktu. Halbuki, arkadaş, beni sahilde bekleyecekti. Karşılamağa gelmeyişi, belki fevkalâde bir sebebdendi. Böyle düşünerek, arkadaşıma hediye olarak getirdiğim paketleri, taşıması için oradaki çocuklardan birine verdim. Biraz ilerledik. Yollarda, kimseler görünmüyordu. Sıcak bir öğle güneşi, uzakta bir toprak yığını halinde görünen köy evlerini, adeta ateş altına almış ve hiç bir gölge bırakmamıştı. Gözlerime bir ağac bile ilişmiyordu. Beyhude yere, etrafa bakarak, arkadaşın korular arasındaki villâsını aradım!

Nihayet, yanımda yürüyen yanık yüzlü köy çocuklarından birine döndüm:

— Oğlum, dedim, burada, İstanbuldan gelen, tarla alıp satan bir adam varmış, nerede oturuyor, biliyor musun?

Çocuğun yüzünde, memnun ve mesud bir mana belirdi. Işıklı gözlerini yüzüme çevirerek:

— Siz, hükûmet adamısınız değil mi?

Diye sordu. Bu sözlerinden bir şey anlamamış olmakla beraber:

— Hayır oğlum, misafirim! dedim.

Onun, gözlerindeki ışık birdenbire söndü. Aynı zamanda, elindeki paketlerimi, korkak bir eda ile uzatarak:

— Al amca, dedi, ben artık gelemiyeceğim. Sorduğunuz adamın evi, işte şu uzaktaki dükkânın köşesinden dönünce gelen sokakta. Sağ tarafta. Orada zaten başka ev yoktur.

Biraz evvel yanımızdan ayrılan arkadaşlarına doğru koştu. Çocuğun birden değişen bu hali, bana pek manalı gelmişti. Arkasından seslendim:

— Çocuğum, dedim, sana para vereceğim. Paketleri oraya kadar benimle kötür.

Arkadaşlarının arasında durdu. Bir felâketten kaçmış da, şimdi kendini emniyette hisseden bir hali vardı:

— Olmaz! O adam da, babamı evvelâ tatlı dilile kandırdı. Sonra, toprağımızı elimizden aldı. Aldatmak, bir kere olur. Hele hükûmetin haberi olsun, ona vereceği cezayı bilir.

Hep beraber koşarak uzaklaştılar. Şaşırmıştım. Bu sırada ileriden bir adam belirdi. O da, gideceğim tarafa yürüyordu. Kendisine, arkadaşımı sordum. Beni yukarıdan aşağı süzdü. Birşeyler mırıldanarak başını salladı:

— Haydi gidelim! dedi.

Yolda, beni geride bırakarak yürüdüğü için, ondan, zihnimi kurcalayan şeyler hakkında malûmat alamadım. Nihayet, bir bahçe kapısının önünde durdu. Yanına yaklaştığım vakit:

— İşte burası! dedi.

Eve baktım, villâ değil, fakat köy evleri bile ondan güzeldi. Evin, alçak ve kırık bir kapı ile bahçeyi ayıran bir köşesinde, cılız bir ağac kenarında, zayıf ve hasta bir koyun, bön bön bize doğru bakıyordu. Arkadaşın, ağzı sulanarak benim için hazırlayacağını söylediği koyun, her halde bu olacaktı. Beri tarafta, ahırın bir yanında, göğsünün kemikleri sayılan bir at, sivri kafasile sinekleri kovuyordu.

Fazla düşünmiyerek kapının zilini çektim. Çilli yüzlü bir kadın başı göründü. Fakat, görünmesile kaybolması bir oldu. Bir daha ses çıkmadı. Bir haylı bekledikten sonra zili bir daha çektim. Çatlak bir kadın sesi:

— Kocam, şehre gitti. Kendisi burada olduğu zaman geliniz.

Diye bağırdı. Bu ses, arkadaşımın sesini çok andırıyordu. Bu sırada, onun, pencere önüne gelen cılız bir çocuğu, görünmemeğe çalışarak geriye çektiğini gördüm. İhtiyar köylü, ilk andanberi dudaklarından eksilmiyen garib tebessümlerile:

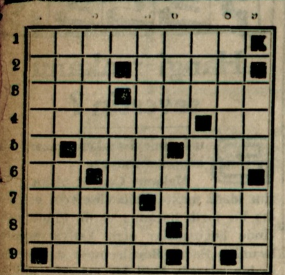
— Size o sözleri söyleyen, arkadaşınızın bizzat kendisidir. Atlatmak istediği adamlara böyle yapar. Pencere önünden çocuğu çekerken kendisini de gördüğünüzü sanırım, dedi.

Her şeyi anlamıştım. Belki o, geleceğimi ümid etmediği için, o gün o kadar palavra savurmuş, beni köyüne davet etmişti.

Elimdeki paketleri, yanımdaki köylüye hediye ettim. Derhal şehre dönmek çarelerini aramağa başladım.

Seyfeddin ORHAN

BULMACA

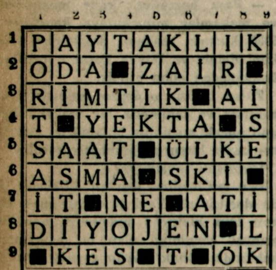
Soldan sağa:

1 — Hırıstiyanların bir yortusu, 2 — Iztırab, mel'unun kardeşi. 3 — Küçük kamış, eski konak müstah - demlerinden. 4 — Vatanımızın bir kısmı, nota. 5 — Bir nehir, müsabaka. 6 — Eski bir mabud, bir memleket. 7 — Venüs'ün vatanı, bir emir. 8 — Gizli değil, duvardaki tertibat. 9 — Eski Yunan filozoflarından.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Kurutulmuş etlerden. 2 — Atılgan, ev halkı. 3 — Kafayı çekip kendinden geçen, Karadenizlilerin bir kısmına yanlış olarak verilmiş isim. 4 — Sabahlık. 5 — Mekteb görmeden yetişmiş, sicim. 6 — Ters çevirirseniz zevce olur, nota. 7 — Vidanın girinti ve çıkıntısı, manzumenin tek satırı. 8 — Çanakkale Boğazında bir yer. 9 — Yakıcı bir madde, bir çeşid kabadayı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	P	A	Y	T	A	K	L	I	K
2	O	D	A	■	Z	A	İ	R	■
3	R	İ	M	T	I	K	■	A	İ
4	T	■	Y	E	K	T	A	■	S
5	S	A	A	T	■	Ü	L	K	E
6	A	S	M	A	■	S	K	İ	■
7	İ	T	■	N	E	■	A	T	İ
8	D	İ	Y	O	J	E	N	■	L
9	■	K	E	S	■	T	■	Ö	K

Millî kümede plâsman maçları

Önümüzdeki cumartesi ve pazar günleri Ankarada iki maç yapacak olan Beşiktaş ve İstanbulspor takımları cuma sabahı Ankaraya hareket edeceklerdir. İdareci ve oyuncu olarak Beşiktaştan 22, İstanbulspordan 17 kişi bu seyahate iştirak edecektir.

Ayni hafta İzmirde maç yapacak olan Galatasarayla Fenerbahçe de perşembe ve yahud cuma günü İzmire hareket edecektir.

Pazar günü Şeref stadında güreş müsabakaları yapılacak

Pazar günü saat ikiden itibaren Beşiktaştaki Şeref stadında alaturkacı pehlivanlar arasında güreş müsabakaları yapılacaktır. Müsabakalar, Şeref stadının güreş mahallinde icra edilecektir. Bu müsabakalara Tekirdağli Hüseyin, Mülâyim, Kara Ali, Manisalı Halil, Gönenli Hamdi, İzmirli Koç Mehmed, Yarımdünya Süleyman, Babaeskili İbrahim iştirak edecektir. Tekirdağlı Hüseyin İzmirli Koç Mehmedle, Mülâyim Kara Ali ile, Manisalı Halil Gönenli Hamdi ile Yarımdünya Süleyman da Babaeskili İbrahimle güreşeceklerdir. Müsabakalar, yenişinciye kadar devam edecektir.

Ceza heyeti reisliği

İstanbul mıntakası ceza heyeti reisliğine, güreş ajanı İsmail Hakkı Vefa tayin edilmiştir.

Hakem kursuna devam edenlerin şifahî imtihanlarına cumartesi günü mıntaka merkezinde devam edilecektir.

ASKERLİK İŞLERİ

Gönüllü yardımcı hastabakıcı kursu

Beyoğlu Yabancı Askerlik şubesinden:

Beyoğlu ve Beşiktaş kazaları dahilinde bulunan yabancılardan dördüncü devre nisan 941 tarahinde açılacak gönüllü yardımcı hemşireler kursuna girmeye talib hemşirelerin bir ikamet kâğıdı, iki fotoğraf ve mekteb şehadetnamelerile şubemize müracaatleri ilân olunur.

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Adana sebze hali - Taş karakolu arasındaki yol parke olarak inşa edilecektir. Kapalı zarf usulile on beş gün münakasaya konulmuş, Adana, İstanbul ve Ankara gazetelerile ilân edildiği halde şeraite uygun bir şekilde talib çıkmadığından Belediye Encümeninin 28/3/941 tarih ve 521 sayılı kararile işbu yol inşaatı arttırma, eksiltme ve ihale kanununun 40 ncı maddesi mucibince bir ay içinde pazarlıkla ihale edilmek üzere münakasaya konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 23989,87 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 1799,24 liradır.

4 — 14/4/941 tarihinden itibaren cuma ve salı günleri saat on altıda Belediye binasında toplanacak Belediye Encümeni tarafından ihalesi yapılacaktır.

5 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı Adana Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünden 120 kuruş mukabilinde alabilirler.

6 — Bu iş hakkında fazla malûmat almak istiyenlerin Adana Belediyesi Fen İşleri dairesine müracaatleri ilân olunur. (2961)

İstanbul Fiat Murakabe Komisyonundan:

61 No.lı ilân — Hazır erkek ve çocuk gömleklerine bütün perakende tuhafiye mağazaları için maliyet üzerinden azamî % 30 kâr haddi tespit edilmiş olduğu ilân olunur. (2993)

Çankırı Belediye Reisliğinden:

Belediyemizin münhal olan elli lira ücretli zabıtai belediye komiserliği için talib olanların 21/4/941 tarihine musadif pazartesi günü akşamına kadar evrakı müsbitelerile birlikte Çankırı Belediyesine müracaatleri, veya evrakı müsbitelerini göndermeleri ilân olunur. (2842)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — İdaremiz tarafından nümuneleri beğenilmiş olan kumaş, astar ve telâ ile yapılmak üzere «195» takım elbise maa kasket açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

II — Muhammen bedeli 4192.25 lira, muvakkat teminatı 314.41 liradır.

III — Eksiltme 25/IV/941 cuma günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname, kumaş nümunesi ve elbise modeli sözü geçen şubede görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr Komisyona müracaatleri. (2830)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli 45,000 (kırk beş bin) lira olan muhtelif alât ve edevat 28 mayıs 941 çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 3375 (üç bin üç yüz yetmiş beş) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar Komsyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 225 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (2876)

Muhammen bedeli (3900) lira olan 3000 kilo hydrofil pamuk (2/5/1941) cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (292) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2983)

Gümüşane Memleket Hastanesi Baştabibliğinden:

İaşe ve ibatesi hastaneden verilmek üzere 25 ilâ 30 lira ücretli iki hastabakıcıya ihtiyac vardır. Taliblerin hastanelerde çalışdıklarına dair bonservisi, hüviyet cüzdanı, suretlerinin ve bulundukları mahalden Emniyet polis vesikasını göndermeleri, pul parası kendilerine aiddir. (2959)

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program	18,30 Konuşma
8,03 Haberler	18,45 Çocuk saati
8,18 Müzik (Pl.)	19,15 Müzik
8,45 Yemek listesi.	19,30 Haberler
★	19,45 Konuşma
12,30 Program	19,50 Müzik
12,33 Şarkılar	20,15 Rad. Gazetesi
12,50 Haberler	20,45 Saz
13,05 Türküler	21,10 Konuşma
13,20 Orkestra.	21,25 Semailer
★	21,45 Bando
18,00 Program	22,30 Haberler
18,03 Müzik (Pl.)	22,45 Caz (Pl.)
	23,30 Kapanış.

YENİ ESERLER

Türk Argosu

Türk Dil Kurumu genel sekreterliğinden bildirilmiştir:

Dilimizde kullanılan argo tâbirlerini içinde toplamak üzere kurumumuz sekreterlerinden Ferid Develü'nün yazdığı Türk argosu kitabı kurumca bastırılıp ortaya çıkarılmıştır.

Ateş Ağacı

Sâniha Ayverdinin bu defa «Ateş Ağacı» isminde bir romanı Gayret Kitabevi tarafından tabedilmiştir. Bir tefekkür ve aşk örneği olan eseri okuyucularımıza bilhassa tavsiye ederiz.

Mevlid

Eski Sultanahmed sulh hâkimlerinden Ahmed Vasfi ve oğlu Dr. İhsan Vasfi ruhuna ithaf edilmek üzere bugünkü çarşamba günü öğle namazından sonra Beyoğlunda, Ağacamiinde Mevlid okutulacağından arzu eden dostlarının gelmeleri rica olunur.

***

Salâhaddin Kormaçın oğlu Kayanın ruhuna 19 nisan 1941 tarihine musadif cumartesi günü öğle namazından sonra Beyoğlunda Ağacamiinde Mevlid kıraat olunacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Bir zıya

Tüccardan ve Kesriye eşrafından Selim Kâzım Kesriye duçar olduğu hastalıktan kurtulamıyarak irtihal etmiştir. Cenazesi bugünkü çarşamba günü saat birde Divanyolunda Belediye civarında Dostluk Yurdu sokağında 8 numaralı apartımandan kaldırılarak Beyazıd camiinde cenaze namazı kılındıktan sonra Merkezefendide aile kabristanına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

Ailesi efradına ve damadları avukat Ferid Up ve Dr. Reşad Örenle Abdurrahman ve Salâhaddin Cine beyani taziyet eyleriz.

***

Bursa Vilâyet Sıhhat müdürü Dr. Ali Kemal Sargutun torunu, Balıkesir Osmanlı Bankası müdürü Osman Zühtü Bütevin oğlu ve topçu yarbayı Enver Bütevin yeğeni Küçük Altuğ Bütevin pençesine düştüğü amansız hastalıktan kurtulamıyarak 12 nisan cumartesi günü Bursada vefat ettiği teessürle haber alınmıştır. Ebeveynine ve taallûkatına beyanı taziyet eder, ecir ve sabır dileriz.

Francala fiatı

İstanbul Belediyesinden:

Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından tespit edilerek Fiat Murakabe komisyonunca tasdik edilen francalalık un çuvalının fiatına nazaran yapılan hesabda francalanın kilosu 16/4/941 sabahından itibaren yirmi kuruş olduğu ilân olunur.

Denize kimler girebilir?

Kadıköy Halkevinden:

16/4//941 çarşamba saat 20,45 te Evimiz salonunda Prof. Dr. Necmeddin Rifat tarafından (denize kimler girebilir?) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Bundan sonra Miett'in çeyiz noksanlığını tamamlamak için alışveriş faslı başladı. Farkına varılmaksızın bir ay daha geçti.

Ayrı eve çıkmamağa, Miett'in babasile birlikte oturmağa karar verdiler. Bu vaziyet karşısında yeniden eşya almağa lüzum yoktu. Yalnız Peter'in odası için küçük bir yazı masasile bir gardroba ihtiyac vardı. Peter'e, tahsis edilen odayı banyo dairesi Miett'in odasından ayırıyordu. Ayrı yatak odaları olması hususunda Miett ısrar ediyordu.

Peter günlerce dolaştıktan sonra Budapeştenin tanınmış möblecilerinden birinde bir yazı masasile bir gardrob beğendi. Fakat her işlerile yakından alâkadar olan Madam Varga, Gellirt dağındaki villâlarında bir sürü eşya bulunduğunu ve bunların ekserisinin kendileri için lüzumsuz olduğunu, binaenaleyh bir defa villâyı gezerek eşyalar arasında işlerine yarayacak bir gardrobla bir masa buldukları tkdirde beyhude yere para sarfetmemelerinin daha muvafık olacağını söyledi. Miett bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Hemen ertesi günü Peter'le birlikte villâya gitmeği kararlaştırdılar.

Madam Vorga, anantarları verirken:

— Sakın, dedi, kapıları açık bırakmayın. Cıkarken her tarafı sıkı, sıkı kilidlemeği unutmayın. Sonra Madam Hilkaya söyleyin, önümüzdeki hafta ben de gidip villâyı dolaşacağım, bahçeye iyi baksınlar.

Madam Hilka, kapıcının karısıydı. Kocasile birlikte yaz ve kış villânın altındaki hizmetçi dairesinde otururlardı.

Ertesi günü öğleden sonra yola koyuldular. Parlak bir güneş ortalığı kızdırıyordu. Yayan yürümeğe, bu güzel havadan istifade etmeğe karar verdiler. Miett, villâya giden kestirme yolları gayet iyi biliyordu. Bahçelerden, yeni tarhlanmış parklardan geçiyorlardı. Kırların taze menekşe kokuları, ruhlarına bir ferahlık veriyor, içlerini gıcıklıyordu.

Yeni yeni çiçeklenmeğe başlayan ağacların çıplak dalları arasından kuş cıvıltıları işitiliyordu. Uzaktan geçen bir trenin gürültüsü Gellirt sırtlarında akisler yapıyordu. Peştenin üzerinden sarı dumanlar yükseliyordu.

Miett eğildi. Yerden bir ot kopardı. Petere uzatarak söyledi:

— Bak şu taze kekiğe, kokusuna bayılırım.

Peter, kekikten ziyade Miett'in beyaz, yumuşak eline bakıyordu. Garibdi. Bu el, ilk gördüğü gündenberi onun ruhunda fırtınalar yaratıyor, kalbinde arzu ve ihtirasın ateşini yakıyordu .

Kolkola girdiler. Gayet yavaş yürüyorlardı. Sanki kalblerinde taşıdıkları saadet onları yoruyor, adım atacak takat bırakmıyordu.

Miett, gözlerini çok uzaklara, meçhul bir noktaya dikti. Fısıldıyarak söyledi:

— On gün sonra karın olacağım!

Peter cevab vermedi. Daha doğrusu veremedi. Bu söz ve kızın sesindeki ahenk bir anda onun dimağını uyuşturmuştu.

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 24 — **Çeviren: *F. Zâhir Törümküney***

Yokuş gittikçe dikleşiyordu. Miett başını Peter'in omzuna dayamış ve vücudünün bütün ağırlığile koluna yaslanmıştı. Genc adam, tapınırcasına sevdiği kızın bu yakınlığı karşısında koluna yaslanan yükün ağırlığını duymuyor, bilâkis kendini bir kuş kadar hafif buluyordu. Kulakları tatlı, tatlı uğuldayor, alnındaki kan damarlarının şiştiğini ve ruhunda bugüne kadar tanımadığı bir coşkunluk hissediyordu. Bu dakikada kendini yalçın kayaları bir hamlede parçalayacak kadar kuvvetli buluyordu.

Durdu. Seri bir hareketle Miett'i kucağına aldı. Adeta koşarak yokuşu tırmanmağa başladı.

Miett hafif bir çığlık kopardı:

— Çıldırdın mı Peter? Birisi bizi bu halde görürse ne der?..

Genc adam, dünyayı unutmuştu. O, şimdi Miett'i, sevgili Miett'ini kucağında taşımaktan mütevvelid öyle bir sevinc ve saadet içinde yüzüyordu ki; değil bir insanın görmesinden çekinmek, milyonlarca kişi onların seyrine çıksa gene metelik vermiyecekti.

Kızın eteği biraz yukarı doğru kaymış, bacakları bütün güzelliklerile meydana çıkmıştı.

Miett yalvardı:

— Peter, rica ederim bırak beni... Bak eteğim kaydı... Hem korkuyorum... İkimiz birden yuvarlanacağız

Elile etekliğini indirmeğe çalışıyor, fakat bir türlü muvaffak olamıyordu. Çırpındıkça büsbütün açılıp, saçılıyordu.

Peter yorulmuştu. Göğsü hızlı, hızlı inip kalkıyordu. Yavaşça kızı yere bıraktı.

Miett, ayağını yere basar basmaz geniş bir nefes aldı. Peter'in ikinci bir çılgınlık yapmasına meydan bırakmamak için ileri fırladı.

Zaten villâya çok yaklaşmışlardı. Genc kız, alçak bir bahçe parmaklığının önünde durarak, içeride çiçeklerin altını kabartmakla meşgul olan ihtiyar bir kadına seslendi:

— Madam Hilka, eşyalara bakmak için geldik!

İhtiyar kadın elindeki çapayı bıraktı. Gözlerini kısarak, şüpheyle baktı. Yavaş, yavaş geldi. Bahçe kapısını açtı. Miett'i yakından görünce ellerini çırptı:

— A... Matmazel! Affedersiniz, birdenbire tanıyamadım. Buyurun, buyurun.

Sonra yadırgayarak Peter'in yüzüne baktı. Mütereddid bir tavırla genc adamı selâmladı:

— Hoş geldiniz.

Geniş bahçeden villâya doğru yürümeğe başladılar. İhtiyar kadın, tekrar çapasını eline alarak işine koyuldu. Miett anahtarları çıkardı. Sokak kapısını açmak için bir hayli uğraştı. Anahtarı sağa, sola çeviriyor, omzile kapıya yaslanıyordu. Fakat nafile, kapı imkânı yok açılmıyordu.

Peter, omuzlarından tutarak onu yavaşça bir kenara çekti. Sonra elinin çevik bir hareketile anahtar kilidin içinde döndü ve kapı ardına kadar açıldı. Gözünün ucile Miett'e baktı. Bakışlarından: Gördün mü, kapı böyle açılır demek istediği anlaşılıyordu.

Miett, bir kahkaha attı.

Birer birer odaları dolaşıyorlardı. Miett, kendi evindeymiş gibi gayet serbest hareket ediyordu. Her girdikleri odanın hemen pancurlarını açıyor, camlarını kaldırıyordu. Bütün kış kapalı ve karanlık kalan villâ, bir anda ışığa ve temiz havaya kavuşuyordu. Her tarafı ağır bir naftalin kokusu kaplamıştı. Bidayette bu koku midelerini bulandırmış, başlarnı sersem etmişti. Fakat yavş, yavaş alışıyorlardı.

Aradıkları şeyleri bulacaklarını tahmin ettikleri büyük bir odaya girdiler. Miett heyecanla etrafına bakınıyordu. Bu saniyede, zihninin eşyalardan başka hiç bir şeyle meşgul olmadığı yüzünün ifadesinden anlaşılıyordu. Elvira annenin tavsiye ettiği gardrobla, yazı masasını arıyordu.

Büyük bir dolabın arkasında kayboldu. Oradan Peter'e seslendi:

— Biraz buraya gel de, şunu itelim!.

Bu büyük dolabın arkasında aradıkları yazı masasını bulmuşlardı. Miett, parmağile masanın ince tozla örtülü camına birşeyler yazdı. Sonra tozlu parmağını seri bir hareketle Peter'in burnuna sürdü.

Peter onu belinden kavramak için davrandı. Fakat Miett hafif bir çığlık kopardı. Çevik bir sıçrayışla kendini tehlikeden kurtardı. Yandaki odadan Peter'i çağırdı:

— Gel, gardrobu da bulalım.

Bu odanın pancurlarını açmağa imkân yoktu. Çünkü; yerinden kımıldatılamıyacak kadar ağır eşyalar tam pencerelerin önlerine dizilmişti. Pancurların aralıklarından sızan ışıklar, odaya loş bir aydınlık veriyordu.

Köşede, üzeri yastıklarla dolu büyük bir divan duruyordu.

Peter, Miett'in ellerini yakaladı. Vücudünü kendine doğru çekti. Dudakları ihtirasla birleşti. Miett, şimdiye kadar Peter'in dudaklarının bu derece ateşli olduğunun farkına varmamıştı. Dudaklarından dudaklarına geçen hararet bir şimşek sür'atile bütün vücudünü dolaştı.

İçine birden müthiş bir korku girdi. Peter'i itmek ve ondan kurtulmak için çabaladı. Fakat, erkeğin kolları gittikçe artan bir kuvvetle beline sarılıyordu.

Yüzü alev, alev yanıyordu. Hiddetle söylendi:

— Bırak beni!

Peter, oralı olmadı. İkinci bir hamle yaptı. Dudaklarını, kızın beyaz gerdanına gömdü. Bir taraftan da:

— Artık sen benimsin!.. Anladın mı benimsin!... diye inliyordu.

Miett vaziyetin fecaatini kavrıyor, kendini bu çılgın erkeğin kollarından kurtarmak için çareler arıyordu. Onun sert sözden büsbütün coşacağını düşünerek yalvarmağa başladı:

(Arkası var)